

L'AIGUA BRUTA NO POT RENTAR-SE

(Proverbi africà)

Cuidar-la és a les
teves mans

EDUCACIÓ COMPLEMENTÀRIA

A PARTIR DE 12 ANYS

ACTIVITAT 1: L'AIGUA, UNA RIQUESA NECESSÀRIA.

INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ

L'any 2010, dins dels Objectius de Desenvolupament del Mil·leni, uns 2.600 milions de persones van aconseguir accés a fonts millorades d'aigua, arribant a aconseguir que un 90% de la població mundial hi tingués accés. Però cal apreciar que, tot i que aquest indicador s'utilitza per calcular l'accés a l'aigua potable a nivell mundial, les fonts millorades d'aigua són aquelles que separen en consum humà de l'animal i les aigües fecals, però no necessàriament és aigua potable, per tant aquest indicador no és del tot fiable. Tot i això, avui encara hi ha 663 milions de persones sense accés a l'aigua garantit; la meitat d'elles a l'Àfrica Subsahariana, i una cinquena part al sud de l'Àsia.

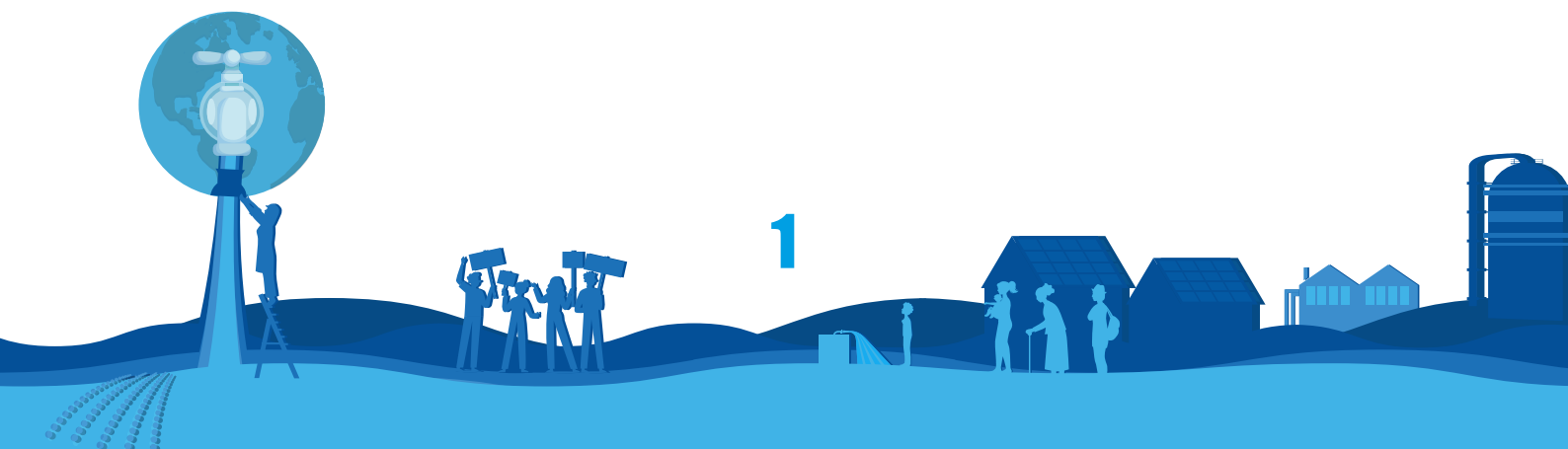
L'accés a l'aigua i al sanejament és un dret universal que encara ara no està garantit. Aquest joc pretén fer veure als i les joves el valor de l'aigua i com d'ella en depèn el desenvolupament dels pobles. Aprofitem l'activitat per presentar la feina que fan les ONG a Madagascar, on hi ha projectes educatius lligats a l'aigua, tant a l'accés com al sanejament.

OBJECTIUS EDUCATIUS

- Sensibilitzar sobre la situació a Madagascar en clau de l'ODS 6.
- Aprendre a jugar de manera cooperativa
- Veure tot el que comporta per una societat l'accés garantit a l'aigua.

TIEMPS:

1h

MATERIAL:

- 15 gots de plàstic reutilitzable
- 2 recipients (galledes, gibrells...)
- Mocadors o antifàços per tapar els ulls
- Material annex 1, 2, 3, 4

DESENVOLUPAMENT

Es llegeix la situació introductòria (annex 1)

INSTRUCCIONS:

S'han de fer 4 grups, i cada grup agafarà un rol: pares i mares de família; nenes de la comunitat; equip directiu de l'escola; ONG local.

A cada grup se'ls donarà una fitxa (annex 2) a l'anvers s'explica la seva situació i quin és el seu objectiu al joc. Al revers hi ha l'objectiu amb graus d'assoliment que hauran d'anar aconseguint mentre fan proves. Cal que el llegeixin i es posin en el paper.

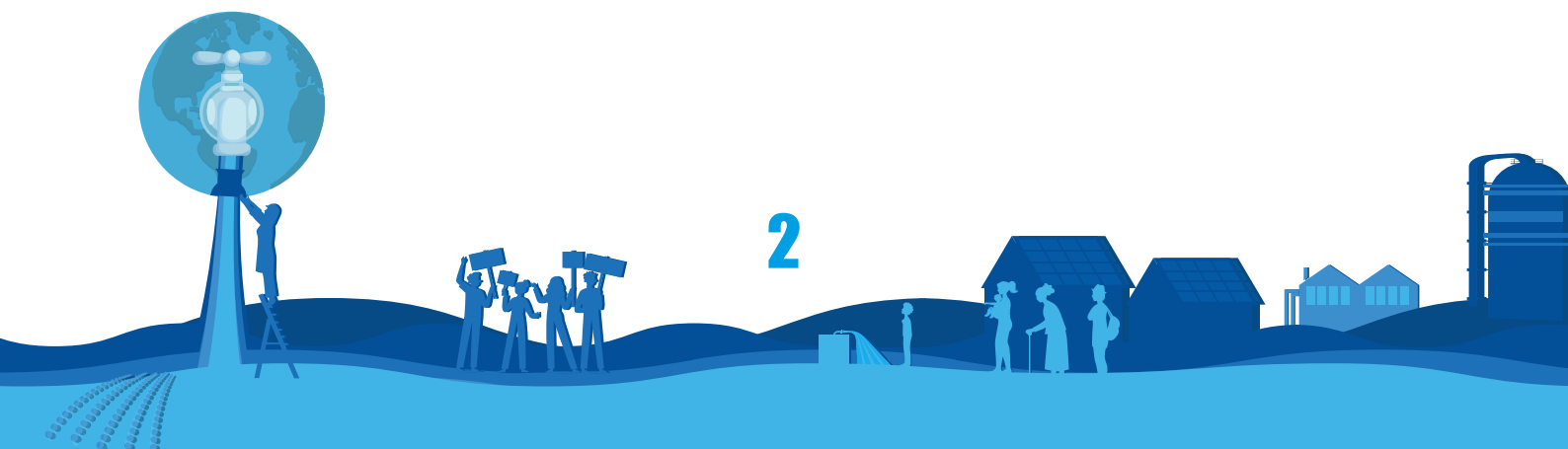
Cada vegada que se superi una prova es dona una gota d'aigua (annex 2 final) a cada grup que ho requereixi.

L'objectiu és aconseguir les 4 gotes de cada grup.

Hi ha 4 proves una per cada grup. Es comença amb l'ordre establert, i els altres grups han de fer d'observadors, avaluadors i col·laboradors en la prova segons s'especifiqui a la mateixa.

PROVES:

PARES I MARES DE FAMÍLIA: La seva prova consisteix en ordenar a tots els participants del joc per ordre de data de naixement, però aquests no poden parlar, sinó que s'hauran de comunicar a través de gests. Ho han d'aconseguir abans de 3 minuts.

Si ho aconsegueixen - Ells aconsegueixen el seu primer objectiu que és un curs de formació agrícola per a adults. Aquesta formació ha estat gràcies a la subvenció que ha presentat la ONG per tant aquesta també assoleix el seu primer objectiu. Aquesta formació fa que un alumne més pugui matricular-se (assoliment de l'objectiu 1) i per tant l'escola té un alumne més, millora econòmicament i pot obrir una cantina (assoliment d'objectiu 1) per a garantir un àpat per l'alumnat. Així que gràcies a l'esforç dels pares i les mares, tots hem millorat la nostra situació. Gràcies.

Si no ho aconsegueixen - es continua sense assolir cap dels objectius.

ONG: La prova de la ONG consisteix en desmuntar una torre de gots de plàstic reutilitzables i tornar-lo a muntar amb el mateix ordre a 5 metres de distància, en menys de 4 minuts. Cada persona pot agafar un sol got en cada un dels viatges que faci.

Imatge dels gots inicials (annex 3)

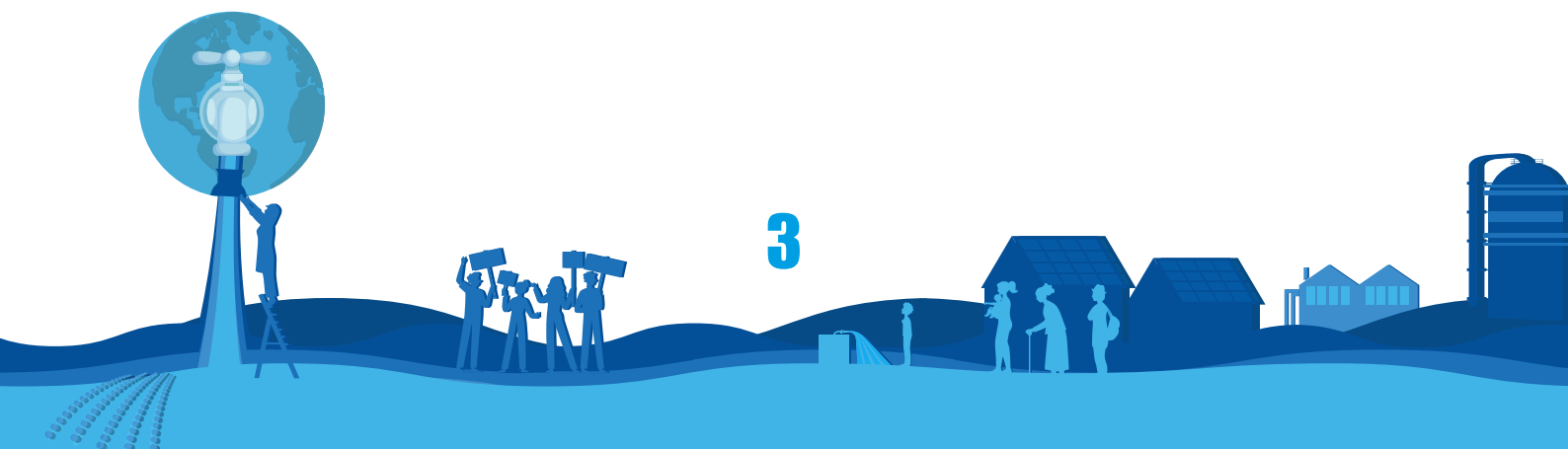
Si ho aconsegueixen - Amb aquesta prova la ONG obté una aportació econòmica de 6000€ (objectiu 2) que fa que es puguin generar dos llocs de treball a l'escola per portar la cantina (obj 2) i per tant pares i mares tenen la oportunitat de fer una entrevista de feina (obj2) cosa que farà que el nombre d'alumnat matriculat augmenti fins a la meitat de la població.

Si no ho aconsegueixen - Es continua sense assolir aquest objectiu.

Si ho aconsegueixen però no havien assolit l'objectiu anterior - s'assoleix l'objectiu anterior (i per tant s'haurà de reformular el resultat, ordenant la frase començant per l'equip que ha guanyat)

NENES: Han de transportar amb ells ulls tapats i sense utilitzar cap recipient, mig litre d'aigua d'un recipient a un altre separats 5 metres. No hi ha límit de temps. Per guiar-se, seran els membres dels altres equips qui les guiaran.

Si ho aconsegueixen - Hauran aconseguit que $\frac{3}{4}$ parts de les nenes de la comunitat assisteixin regularment a les classes de l'escola gràcies a la formació agrícola que han rebut pares i mares i que ha fet que la meitat tinguin un lloc de feina (objectiu 3) . Això

fa que els ingressos hagin augmentat a l'escola i puguin construir un hort per abastir la cantina (obj 3). Amb l'inici de les obres de l'hort, la ONG ha començat la construcció del pou que ja està per la meitat (objectiu 3)..

Si no ho aconsegueixen – Es continua sense assolir aquest objectiu.

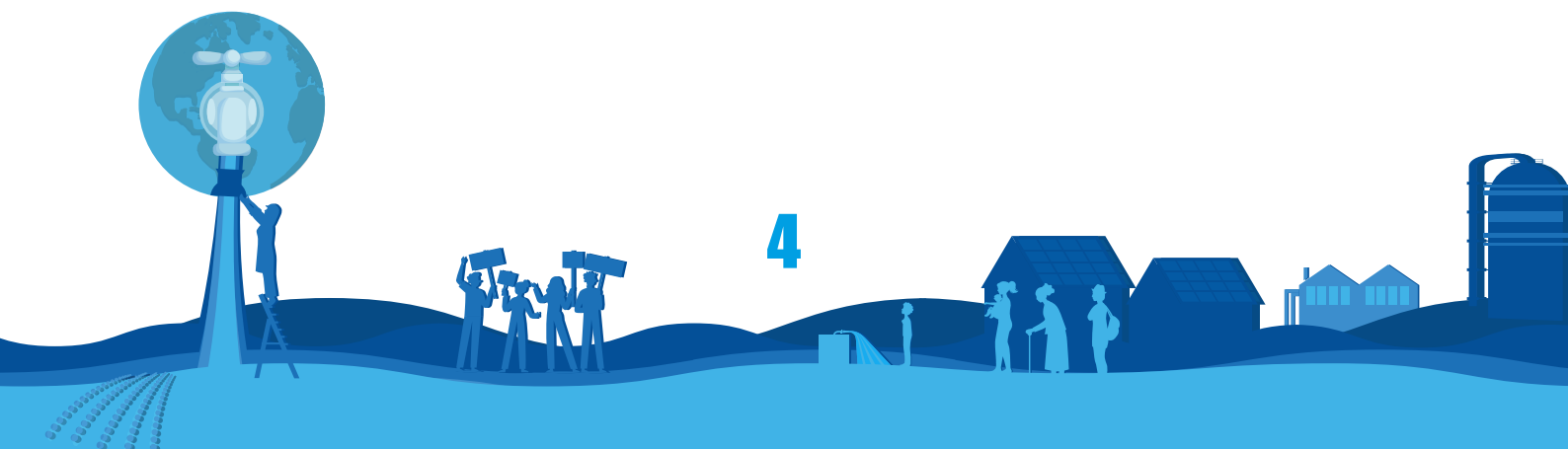
Si ho aconsegueixen però no havien assolit l'objectiu anterior – s'assoleix l'objectiu anterior (i per tant s'haurà de reformular el resultat, ordenant la frase començant per l'equip que ha guanyat).

ESCOLA: A l'escola se'ls donaran unes fitxes (annex 4) on hi ha dades sobre el consum d'aigua mundial i per altra banda els percentatges i hauran de saber aparellar-los de manera correcta. Si ho necessiten podran demanar ajuda als altres grups.

Si ho aconsegueixen – Podran oferir dos llocs nous de treball a pares i mares (objectiu 4) i d'aquesta manera tots els pares i mares de la comunitat tindran una feina (obj 4). La ong haurà acabat de construir el pou (obj 4) que permetrà que es pugui regar l'hort, i que totes les nenes puguin anar a l'escola (obj 4) perquè ja no cal que caminin 5 kilòmetres per arribar al pou.

Si no ho aconsegueixen– Es continua sense assolir aquest objectiu.

Si ho aconsegueixen però no havien assolit l'objectiu anterior – s'assoleix l'objectiu anterior (i per tant s'haurà de reformular el resultat, ordenant la frase començant per l'equip que ha guanyat).

CONCLUSIONS:

Si heu aconseguit els 4 objectius: Felicitats! Heu aconseguit un desenvolupament òptim de tota la comunitat. La ONG ha acabat la seva feina i ara haurà de garantir, amb la col·laboració de tota la comunitat, la continuïtat i el manteniment del pou per tal de vetllar per l'educació de les nenes d'Anjiamangirana, que ara estan totes escolaritzades perquè els pares i mares tenen feina, poden pagar la matrícula escolar i elles no cal que vagin a buscar aigua a 5 quilòmetres cada dia, sinó que, la tenen més a prop de casa i la poden anar a buscar en qualsevol moment. L'escola ja té una cantina i un hort que està portat per treballadors que són pares i mares de la comunitat, i gràcies a això es garanteix un àpat al dia a tot l'alumnat de l'escola.

Si heu aconseguit 3 dels objectius: No està gens malament.

Si heu aconseguit 2 dels objectius: us heu quedat a mig camí.

Si heu aconseguit 1 dels objectius: Heu de seguir treballant.

PREGUNTES PER LA REFLEXIÓ:

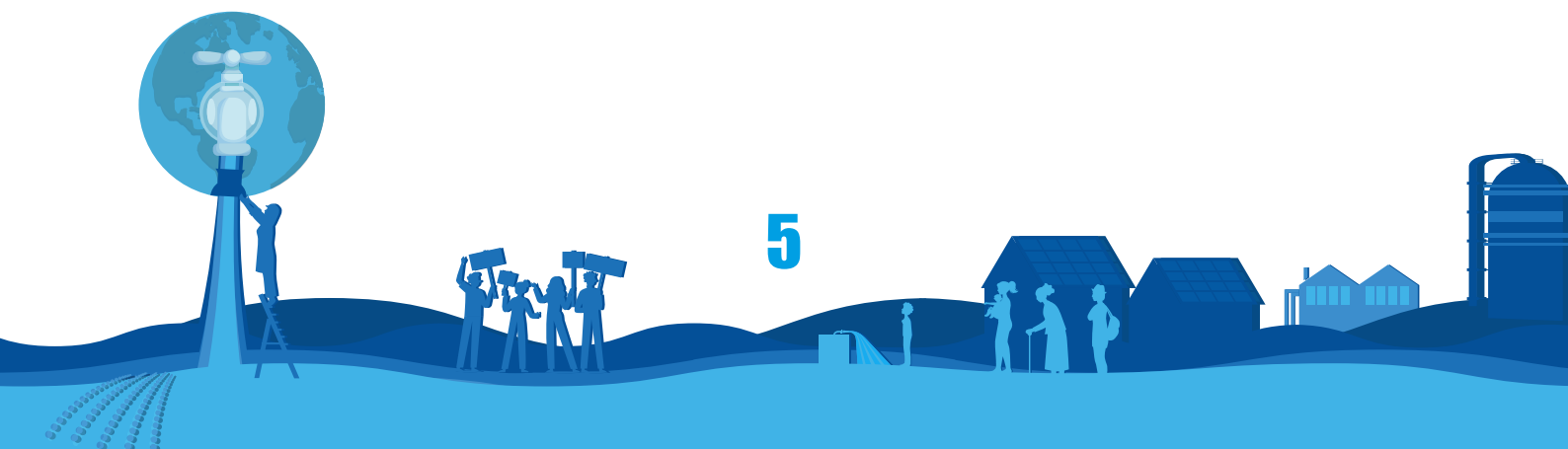
L'aigua és un bé molt necessari que no només és necessària pel consum de boca, i se'n gasta molta al llarg del dia. Ets conscient de quanta aigua consumeixes o gastes al llarg del dia? Intenteu fer una llista entre tots. Què podeu fer per optimitzar el consum d'aigua?

- Reflexionar sobre les dades de les preguntes de la prova de l'escola.

Des de les ONG que treballem per garantir el dret a l'educació cal que tinguem en compte molts factors, com en aquest cas l'aigua, perquè per garantir l'educació d'infants i joves, caldrà que el seu entorn sigui favorable, i per tant també treballem perquè els entorns dels infants i joves de tot el món siguin afavoridors perquè puguin seguir estudiant.

LINKS PER CONÈIXER PROJECTES SIMILARS:

- <https://www.fundacioproide.org/projectes/madagascar/>

ACTIVITAT 2: L'AIGUA, UN BÉ UNIVERSAL?

INTRODUCCIÓ

L'aigua és present gairebé en tot moment en la nostra vida diària, però això no és així a totes les parts del món, encara hi ha milions de persones sense accés a l'aigua, que és un dret universal. Però és que a més a més, l'aigua és un recurs que algunes persones pensen que és infinit i que es pot malgastar perquè no s'acabarà. Els països rics consumeixen 12 vegades més aigua que els països empobrits.

Aquesta activitat vol generar un espai de reflexió sobre el propi consum d'aigua i proposar alternatives de canvi i d'estalvi mitjançant l'ús de les xarxes socials, de manera que alhora es fa una sensibilització a través d'aquestes.

MATERIAL

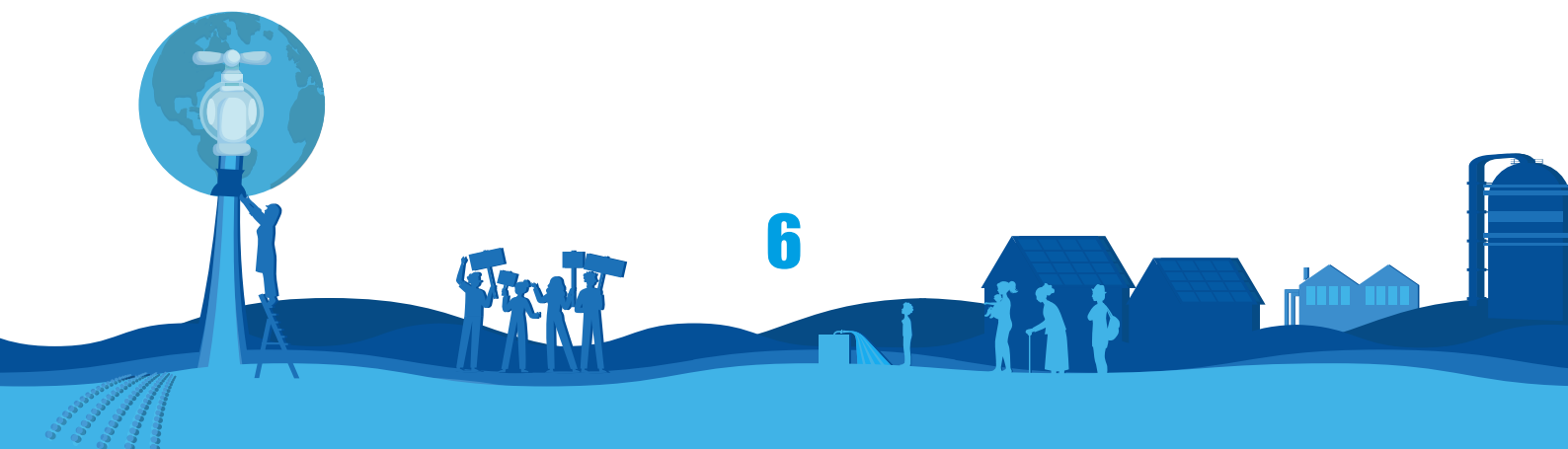
- Rotlle de paper d'embalar o cartolines
- Retoladors
- Vídeo de campanya: L'aigua, un bé universal?

DESENVOLUPAMENT

Abans de veure el vídeo:

Seiem en rotllana i fem una llista en un paper gran al mig de tots els moments del dia en els que consumim aigua i com ho fem (ex. Rentar les dents, beure aigua, ...).

Un cop que l'hem acabada ens imaginem com seria el nostre dia a dia sense aigua corrent, i imaginem com ens ho podem fer si ens quedéssim sense aigua. En podem fer un llistat.

Després de la visualització del vídeo:

Revisar la primera llista i ampliar si fa falta.

- Érem conscients de que hi ha milions de persones al món que no tenen accés a l'aigua corrent a casa seva o al seu voltant?
- La vida que vosaltres us heu imaginat sense aigua s'assembla a la que hem vist al vídeo?
- Creieu que el nostre consum afecta a d'altres persones?
- Creieu que el nostre consum d'aigua afecta a la sostenibilitat del planeta?
- Quines dades us han sorprès més del vídeo??

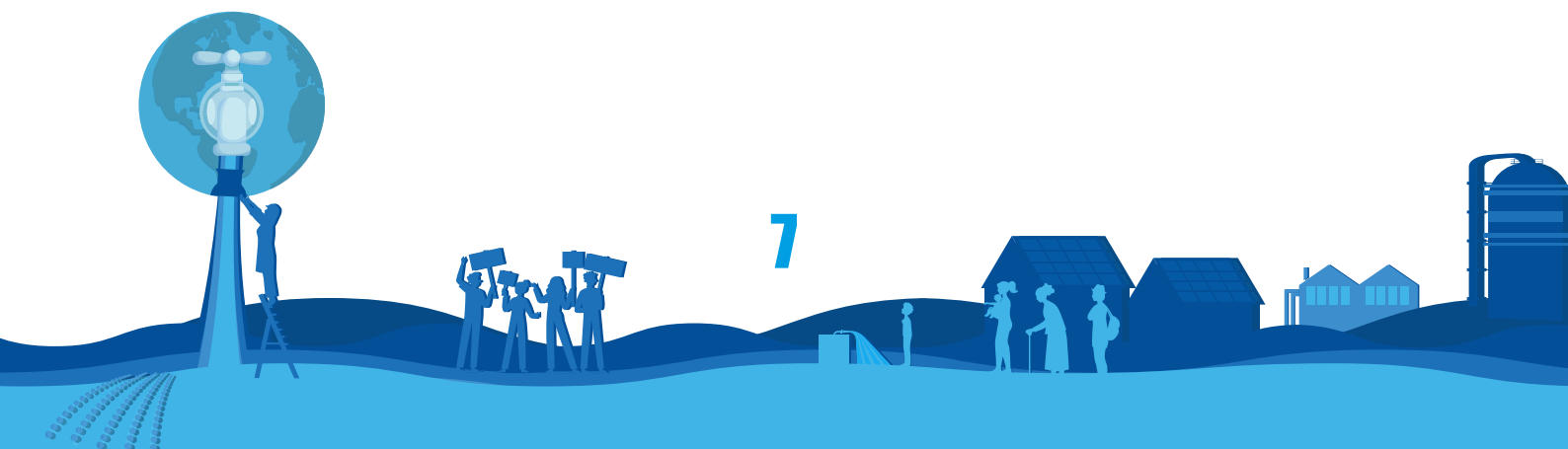
Quan hem acabat amb les preguntes, tornem a agafar la primera llista dels moments en que utilitzem aigua i mirem de buscar solucions per tal d'estalviar aigua en tots aquests moments. De totes les solucions en crearem reptes.

Cada persona del grup escollirà un repte (p.ex. galleda de recollida d'aigua de la dutxa, regar plantes amb aigua de cuinar...) i en farà un vídeo per penjar a les xarxes socials de l'entitat o grup i d'aquesta manera faran una campanya de sensibilització en la qual s'hauran d'inventar un hashtag.

ACTIVITAT 3: QUÈ SAPS DE L'AIGUA?

Tots i totes més o menys som conscients de que el nostre mode de vida, el nostre consum i el nostre confort té unes conseqüències a nivell global, unes conseqüències que afecten el clima i que fan que s'alteri el cicle natural que fa segles que tenim. Tot i això, el nostre dia a dia no ens permet parar i pensar alternatives, ni veure l'abast que pot tenir aquesta forma de vida sobretot dels països del nord global. De vegades, quan posem xifres a aquestes idees, la cosa és més clara i som més capaços i capaces de comprendre fins a quin punt estem implicats en el canvi climàtic.

Per descobrir aquestes xifres us proposem el joc del memory. Enloc de parelles iguals trobareu preguntes i respostes.

MATERIAL

Annex memory.

TIEMPS:

45 min.

DESENVOLUPAMENT:

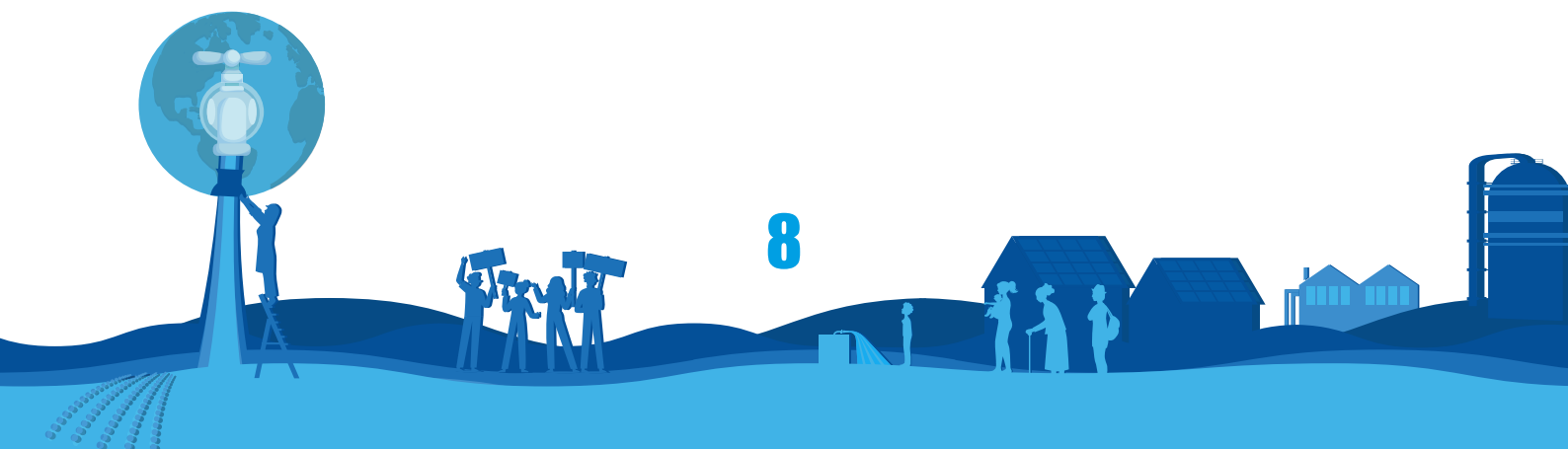
Preparar les fitxes del joc. Les preguntes tenen el revers blau clar, i les respostes blau fosc per tal de poder-les diferenciar. Per saber si heu encertat la resposta us haureu de fixar en el color del marc de la peça al girar-la.

El desenvolupament del joc és l'habitual, anar trobant parelles per torns, però el podeu adaptar a la realitat del vostre grup, que juguin per grups o de manera individual, i que de mica en mica vagin trobant les parelles.

REFLEXIÓ FINAL

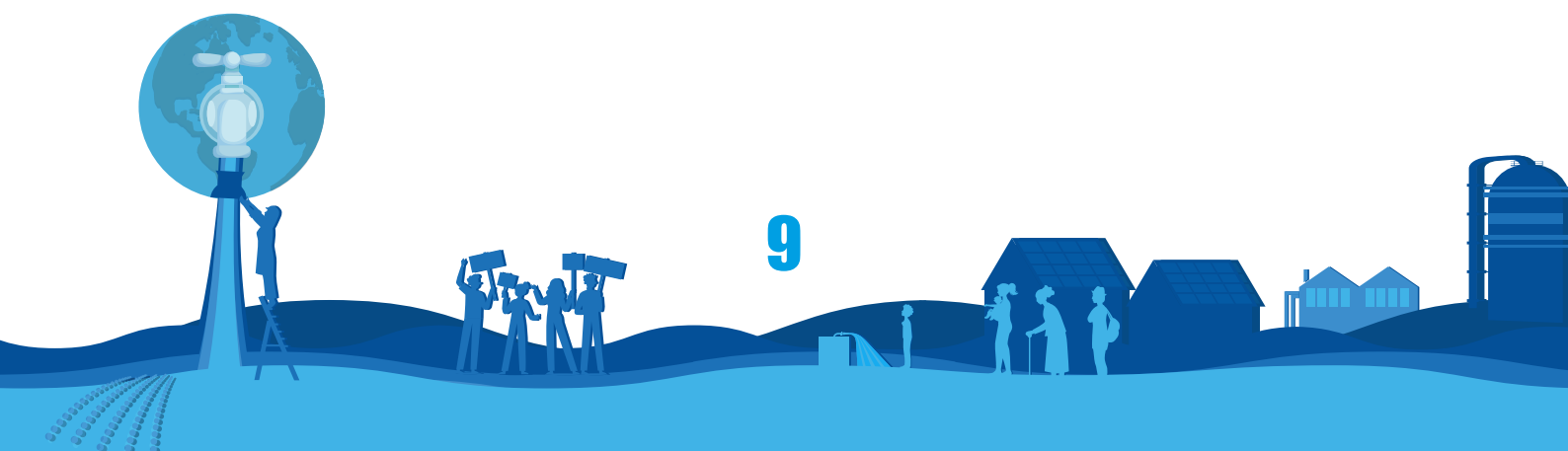
Un cop descobertes totes les parelles fem una posada en comú.

- Quina és la dada que més un ha cridat l'atenció?
- Serieu capaços d'haver-les endevinat sense els colors?
- Coneixíeu alguna d'aquestes dades?
- Quina dada us afecta directament?
- Podem fer alguna cosa per revertir alguna de les situacions?

ANNEX 1:

SITUACIÓ INICIAL

SITUACIÓ INICIAL

Ens trobem a Anjiamangirana, al nord de l'illa de Madagascar, un poble de majoria rural on la principal activitat és l'agricultura i la ramaderia. En aquest poble de menys de 1000 habitants, la majoria son nens i nenes en edat escolar, però no tots, sobretot, no totes poden anar a l'escola perquè la seva tasca principal a casa és anar a buscar aigua, i el pou més proper està a uns 5 kilòmetres del poble (a dues hores a peu, anar i tornar) i almenys han de fer dos viatges per tal de portar tota l'aigua necessària per a tota la família. Aquesta feina no la fan soles sinó que van acompanyades per les seves mares. Una ONG local que treballa per què tots els infants i joves vagin a escola, veu que l'única manera de que aquestes nenes puguin rebre una educació és acostant l'aigua al poble, i per tant decideixen, junt amb la comunitat, de construir un pou.

L'escola del poble, que està portada per la diòcesis, cedeix un terreny de la mateixa escola perquè es valora que, si l'escola té aigua, les nenes podran anar a buscar-la més a prop i alhora estudiar, però no només això, sinó que permetrà millorar la higiene dels infants i de les instal·lacions, i a la llarga crear un hort que abasteixi a la cantina escolar de verdures i cereals per poder garantir un àpat saludable al dia a tot l'alumnat de l'escola.

Però per aconseguir tot això cal treballar, esteu preparats i preparades per aconseguir-ho?

ANNEX 2: FITXES OBJETIUS

NENES

Objectiu 1:
Heu aconseguit
una matrícula
nova a l'escola

Objectiu 2:
Heu aconseguit
que la meitat de
nenes estiguin
escolaritzades.

Objectiu 3:
Heu aconseguit
que 3/4 parts
de nenes
estiguin
escolaritzades.

Objectiu 4:
Heu aconseguit
que totes les
nenes estiguin
escolaritzades.

NENES

Sou un grup de nenes del poble que heu hagut de deixar d'anar a l'escola quan teníeu 8 anys perquè ja teníeu prou força per carregar aigua. Cada dia camineu 2 hores per anar a buscar aigua i portar-la a casa, i després cuineu per la família.

El vostre objectiu és poder tornar a l'escola.

PARES I MARES

Objectiu 1:
Heu aconseguit
una formació en
agricultura

Objectiu 2:
Heu aconseguit
una entrevista
de feina per
treballar a la
cantina escolar

Objectiu 3:
La meitat de
pares i mares
heu aconseguit
feina

Objectiu 4:
Tots els pares i
mares heu
aconseguit feina

PARES I MARES

Sou un grup de pares i mares. Els pares no teniu feina i les mares heu de caminar 2 hores per anar a buscar aigua i portar-la a casa, i després aneu a vendre al mercat. La vostra economia no és estable i no us podeu permetre escolaritzar a les vostres filles.

El vostre objectiu és aconseguir una feina estable.

ESCOLA

Objectiu 1:
Heu aconseguit
una cantina
escolar

Objectiu 2:
Heu aconseguit
2
treballadors/es
per la cantina
escolar

Objectiu 3:
Heu aconseguit
la instal·lació
d'un hort
escolar

Objectiu 4:
Heu aconseguit
2
treballadors/es
per l'hort
escolar

ESCOLA

Sou la direcció de l'escola parroquial i us heu adonat que l'escolaització de les nenes és deficitària perquè s'encarreguen de les tasques domèstiques. Per millorar les instal·lacions voleu instal·lar un pou d'aigua a l'escola per tal de millorar la higiene, però també per tenir un hort que permeti garantir un àpat al dia pels nens i les nenes de l'escola.

El vostre objectiu és aconseguir un hort i una cantina.

ONG

Objectiu 1:
Heu presentat
la subvenció per
construir un
pou

Objectiu 2:
Heu aconseguit
6000€ per la
construcció del
pou

Objectiu 3:
Heu construït la
meitat del pou

Objectiu 4:
Heu acabat la
construcció del
pou

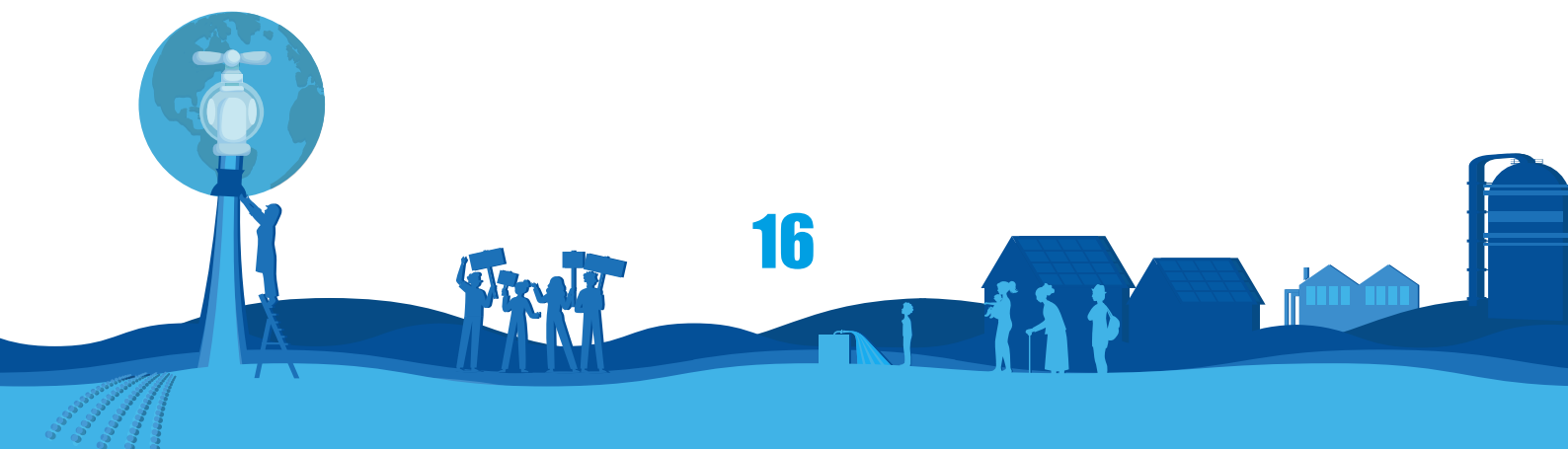
ONG

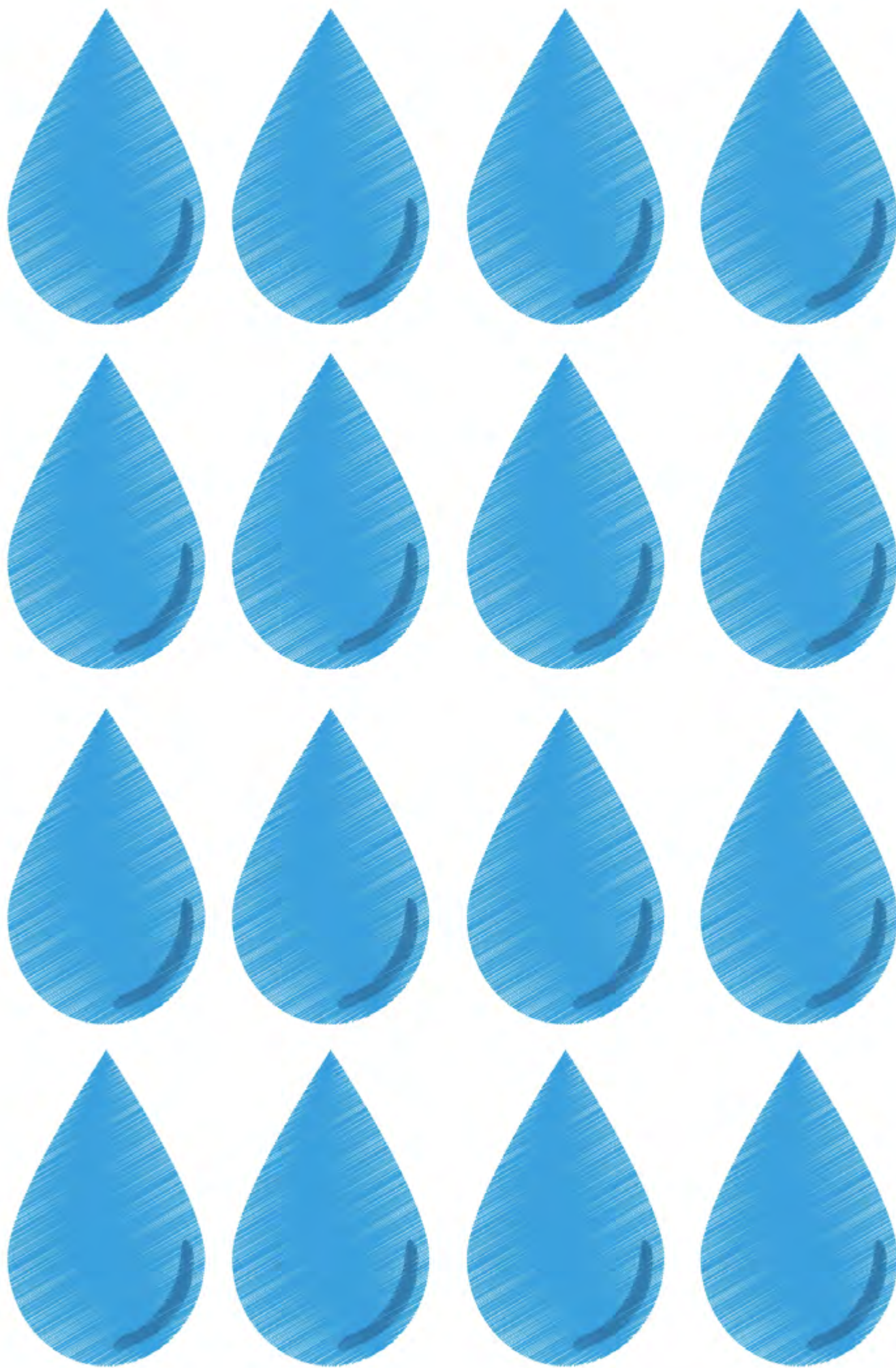
Sou una ONG local que treballeu pel desenvolupament dels pobles i per garantir l'educació dels infants. Veient la problemàtica de Anjamangirana creieu que la millor solució perquè les nenes vagin a l'escola és que aquesta tingui un pou d'aigua i per tant no s'hagin de desplaçar tants kilòmetres.

El vostre objectiu és construir un pou a l'escola.

ANNEX3

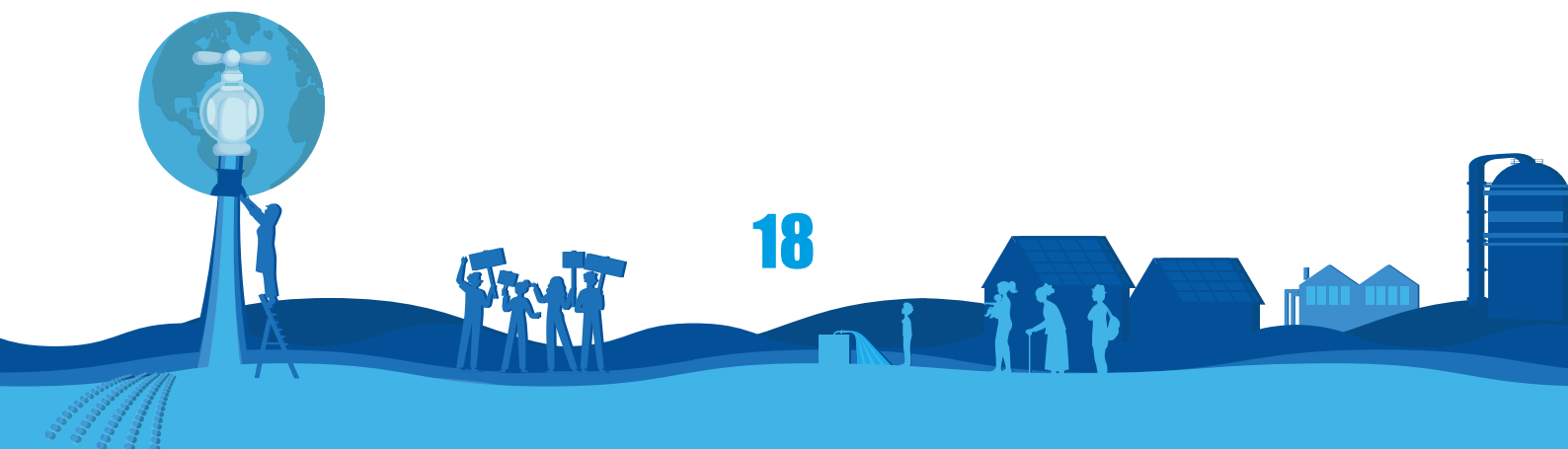
GOTES

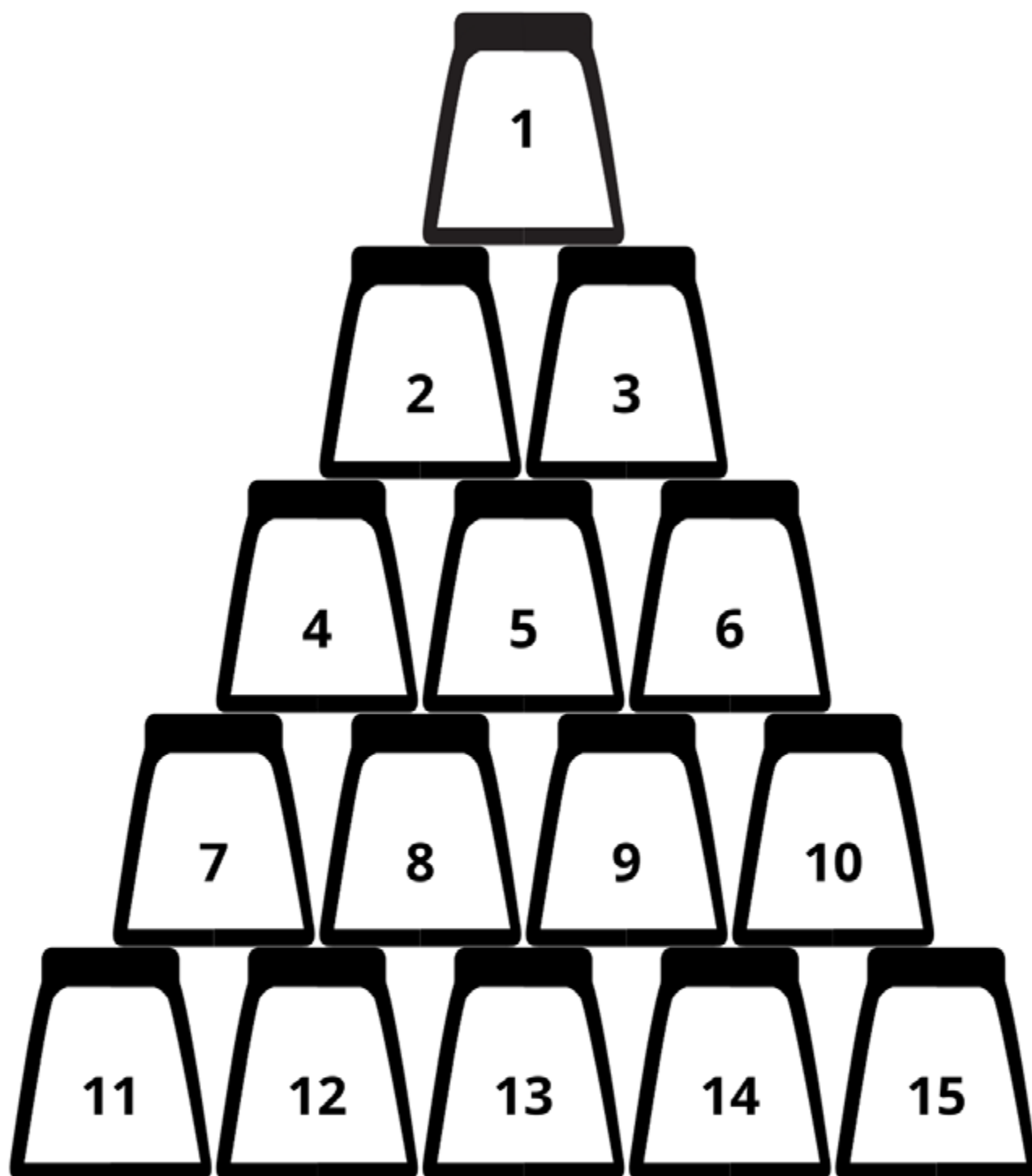

ANNEX 4

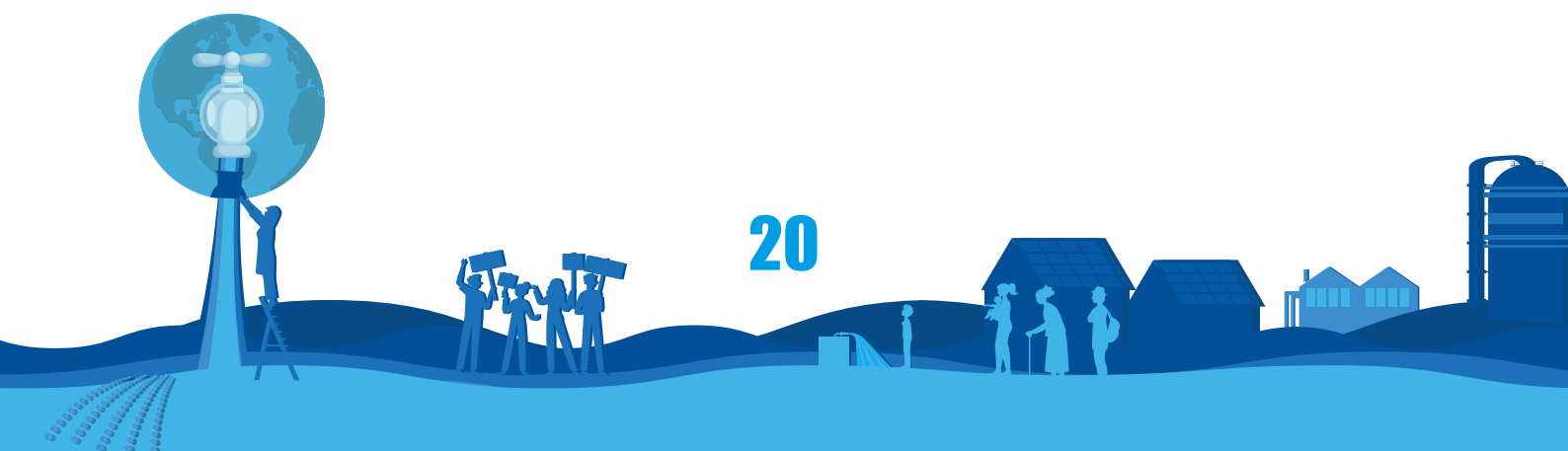
GOTS

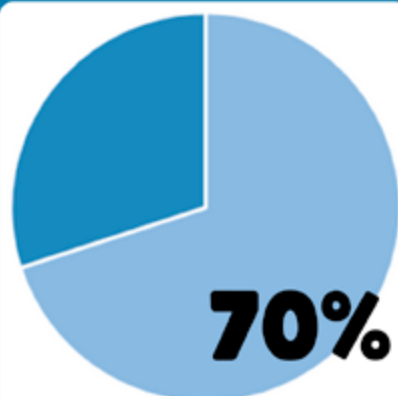

ANNEX 5

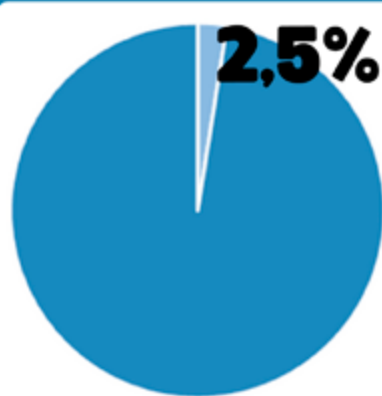
FITXES

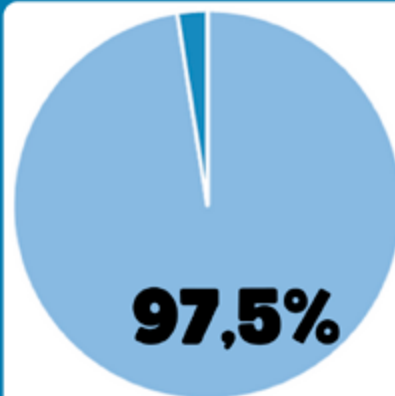
**Quin
percentatge
d'aigua té el
planeta
terra?**

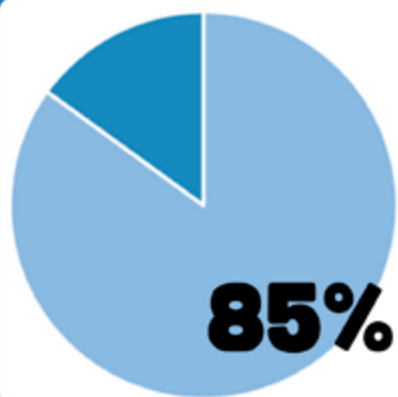
**De tota l'aigua
del planeta
quin
percentatge és
aigua dolça?**

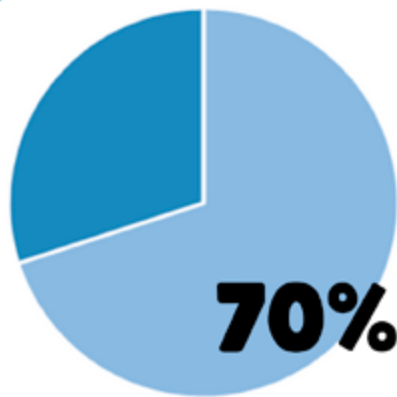
**De tota l'aigua
del planeta
quin
percentatge és
aigua salada?**

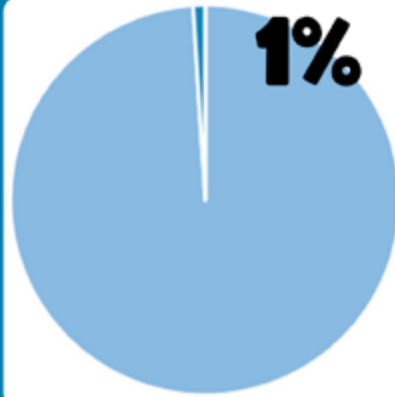
**Quin
percentatge del
total de l'aigua
consumeix el
12% de la
població?**

**Quin
percentatge
d'aigua dolça
està congelada
als pols?**

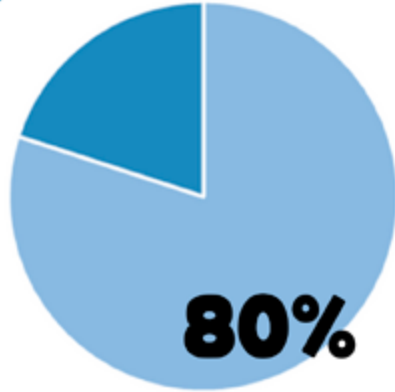
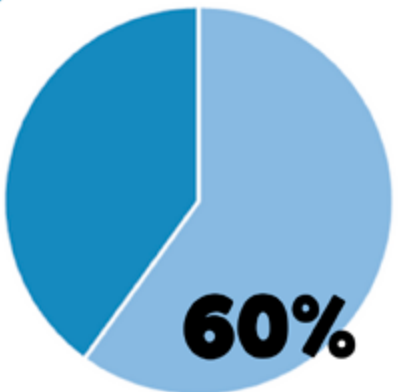
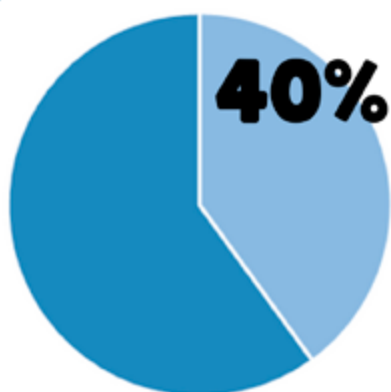
**Quin és el
percentatge d'aigua
dolça líquida (no
congelada)
disponible a tot el
planeta?**

Quin percentatge de població viu a les vores dels rius internacionals?

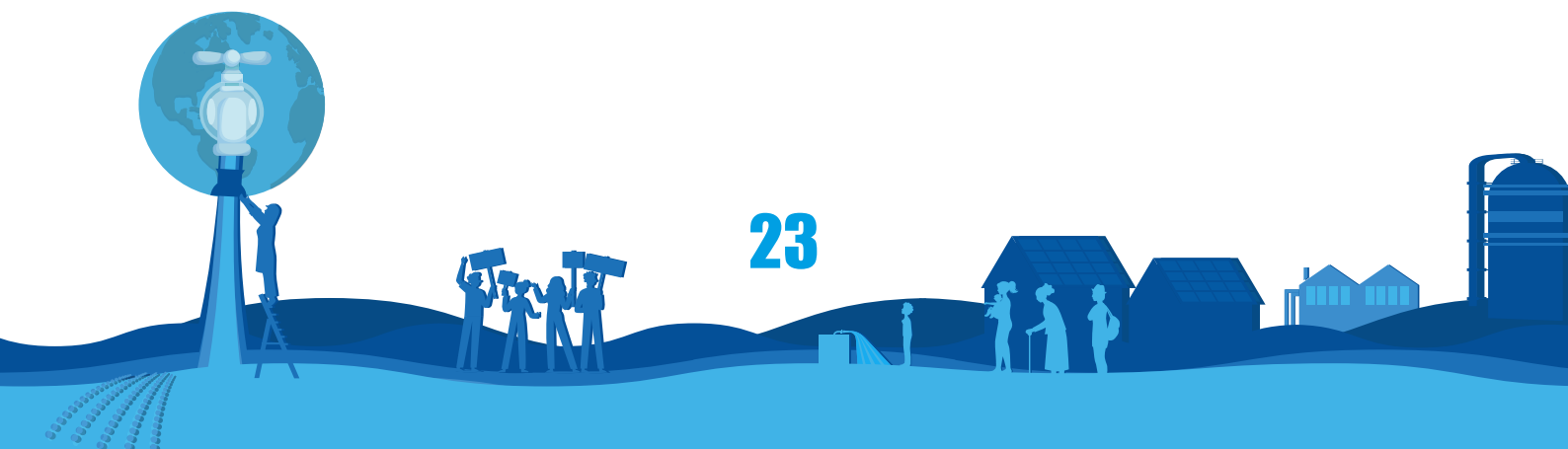
Quin percentatge de població viu allunyada dels rius i per tant necessita de la cooperació dels països per tenir accés a l'aigua potable?

Quin percentatge d'aigües residuals van a parar a rius i mars sense tractament (i per tant contaminants)?

ANNEX 6

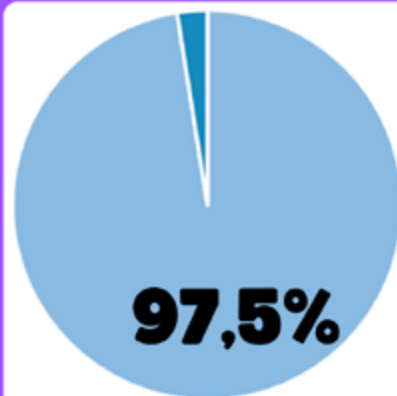
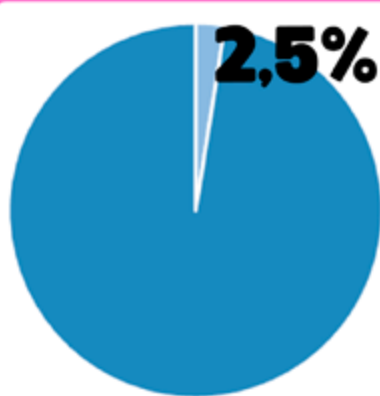
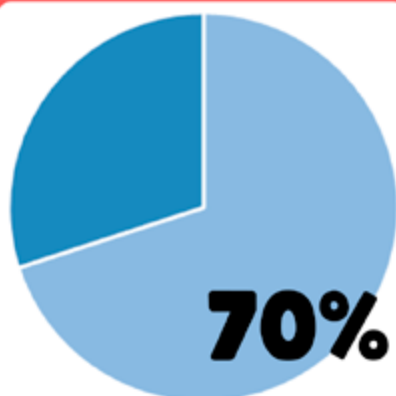
MEMORY

**Quin
percentatge
d'aigua té el
planeta
terra?**

**De tota l'aigua
del planeta
quin
percentatge és
aigua dolça?**

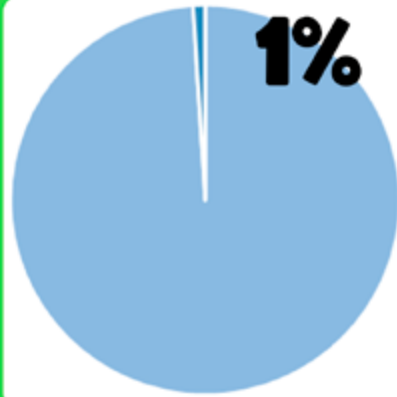
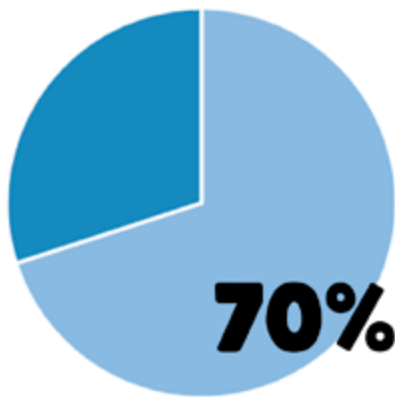
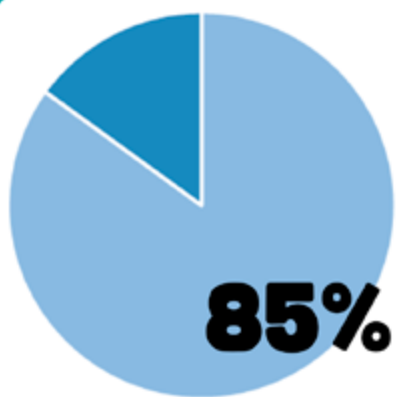
**De tota l'aigua
del planeta
quin
percentatge és
aigua salada?**

**Quin
percentatge del
total de l'aigua
consumeix el
12% de la
població?**

**Quin
percentatge
d'aigua dolça
està congelada
als pols?**

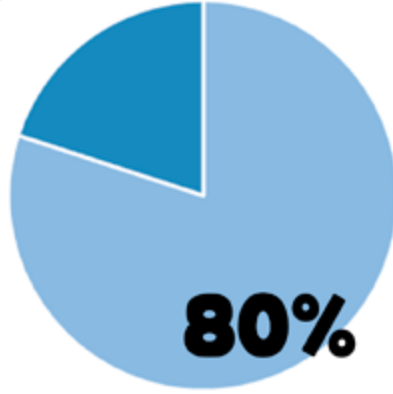
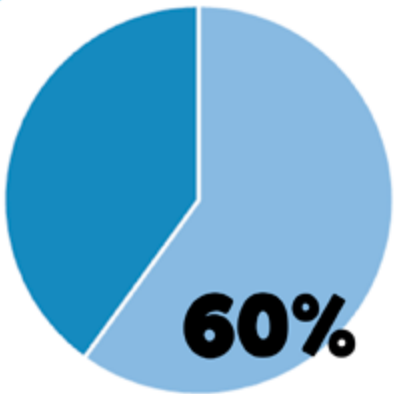
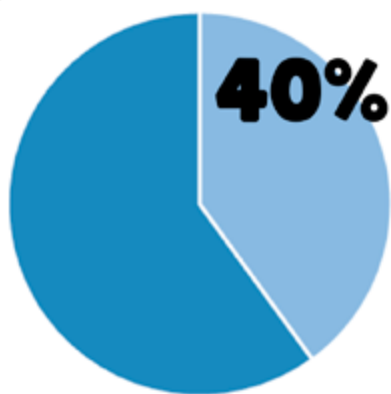
**Quin és el
percentatge d'aigua
dolça líquida (no
congelada)
disponible a tot el
planeta?**

Quin percentatge de població viu a les vores dels rius internacionals?

Quin percentatge de població viu allunyada dels rius i per tant necessita de la cooperació dels països per tenir accés a l'aigua potable?

Quin percentatge d'aigües residuals van a parar a rius i mars sense tractament (i per tant contaminants)?

Quantes persones al món no tenen accés a l'aigua potable?

Quantes persones emmalalteixen en un any per falta d'accés a l'aigua potable?

Quants litres d'aigua diaris per persona recomana la OMS per mantenir un nivell de vida adequat?

1.700 milions de persones

3.500 milions de persones

5 litres per persona

**Quantes
persones no
tenen accés a
un lavabo?**

**Quantes
persones veuen
aigua de fonts
contaminades?**

**Quants infants
moren cada any
per malalties
diarreiques
relacionades amb la
manca d'aigua
neta?**

A grid of 100 stylized human figures arranged in 10 rows and 10 columns. The first 67 figures are colored blue, representing 673 million people, while the remaining 33 figures are gray.

**673
milions de
persones**

A grid of 100 stylized human figures arranged in 10 rows and 10 columns. The first 18 figures are colored blue, representing 1.800 million people, while the remaining 82 figures are gray.

**1.800
milions de
persones**

A grid of 100 stylized human figures arranged in 10 rows and 10 columns. The first 8 figures are colored blue, representing 800 infants, while the remaining 92 figures are gray.

**800
infants**

**Quantes persones
moren cada any
per malalties
diarreiques
relacionades amb
la manca d'aigua
neta?**

A grid of 100 stylized human figures arranged in 10 rows and 10 columns. The first 20 figures are colored blue, representing more than 2 million people, while the remaining 80 figures are gray.

**més de 2
milions de
persones**

QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

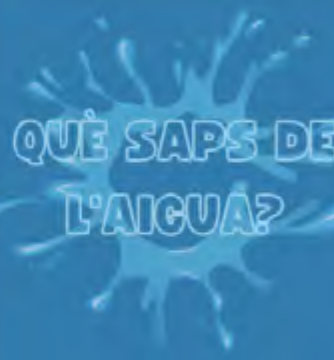
QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

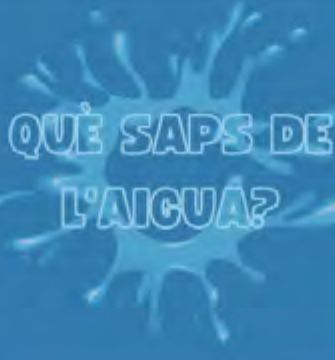
QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

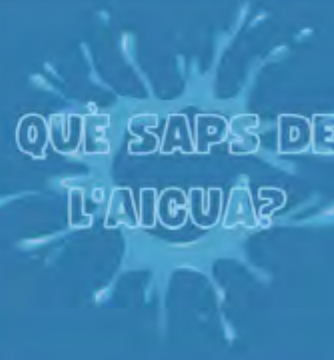
QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

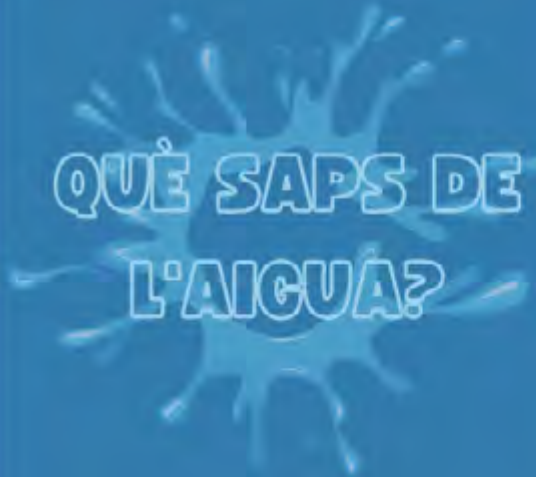
QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?

QUÈ SAPS DE
L'AIGUA?